แนวทางพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับเด็กและเยาวชน หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

Guidelines for the Development of Social Welfare for Children and Youth, Father Ray Children's Village, Pattaya City, Chonburi Province

ก่อเกียรติ ดีศรี
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
18/8 ถนนเทพรัตน์ ตำบลบางโฉลง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540

Kokiat Deesri
Faculty of Social work and social welfare, Huachiew Chalermprakiet University
18/8 Thepparat Rd, Bangchalong, Bangplee, Samutprakarn 10540
Kokiatcssr@gmail.com

กฤตวรรณ สาหร่าย
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
18/8 ถนนเทพรัตน์ ตำบลบางโฉลง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540

Kittawan Sarai
Faculty of Social work and social welfare, Huachiew Chalermprakiet University
18/8 Thepparat Rd, Bangchalong, Bangplee, Samutprakarn 10540
E-mail: Khanittha94@gmail.com

นัฐธิยา บุญอาพัทธ์เจริญ
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
18/8 ถนนเทพรัตน์ ตำบลบางโฉลง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540

Natthiya Boonaphatjarern
Faculty of Faculty of Liberal Arts, Huachiew Chalermprakiet University
18/8 Thepparat Rd, Bangchalong, Bangplee, Samutprakarn 10540
E-mail: natthiya_boona@yahoo.com

(Received: 23 February 2026; Revised: 7 April 2026; Accepted: 15 August 2026)

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาวะความเป็นอยู่ของเด็กและเยาวชน ปัญหาและอุปสรรคการจัดสวัสดิการสังคมแก่เด็กและเยาวชน และแนวทางพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมแก่เด็กและเยาวชน หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากร เป็นเด็ก

และเยาวชนในหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ 95 คน เจ้าหน้าที่และผู้ดูแล จำนวน 19 คน รวมทั้งหมด 114 คน กลุ่มตัวอย่าง คณะผู้บริหาร ผู้จัดการ นักสังคมสงเคราะห์ ผู้บริจาค เจ้าหน้าที่และผู้ดูแล จำนวน 10 คน เยาวชน (อายุ 18 ปีขึ้นไป) จำนวน 15 คน รวมทั้งหมด 30 คน โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก และสนทนากลุ่ม

ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาวะความเป็นอยู่ของเด็กและเยาวชน ด้านร่างกาย เด็กส่วนใหญ่มีน้ำหนักส่วนสูงเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน มีเฉพาะเด็กบางคนเท่านั้นที่มีปัญหาด้านพัฒนาการและการเจริญเติบโตไม่สมวัย ด้านจิตใจ พบว่า มีเด็กบางคนมีปัญหาทางด้านจิตใจ รับยาต่อเนื่องกับโรงพยาบาล ด้านสังคม เด็กเล็ก เด็กโตสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ยกเว้นเด็กบางคนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม อาทิ การใช้ความรุนแรง ชกต่อย การสูบบุหรี่ไฟฟ้า ติดเกมส์ เป็นต้น ด้านสติปัญญา มีเด็กบางคนมีความพิการทางสติปัญญาเป็นออทิสติก สมาธิสั้น 2) ปัญหาและอุปสรรคการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับเด็กและเยาวชน พบว่า การดูแลเด็กด้านปัจจัยสี่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค สิ่งอำนวยความสะดวก การศึกษาของเด็ก การดูแลภาวะเจ็บป่วย การส่งเสริมพัฒนาการเด็กเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานและเป้าหมายของมูลนิธิคุณพ่อเรย์ ด้านปัญหาและอุปสรรค พบว่า ปัญหาด้านงบประมาณในการดูแลเด็กในระยะยาวไม่เพียงพอ 3) แนวทางพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมแก่เด็กและเยาวชน หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี การจัดสวัสดิการสังคมมีการพัฒนาจากประสบการณ์ที่ผ่านมาในอดีตสู่ปัจจุบัน ดังนี้ (1) ด้านการศึกษา เพิ่มความหลากหลายและการเข้าถึงการศึกษา มีกองทุนการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและอาชีพเพิ่มขึ้นเพื่อตรงกับศักยภาพของเด็กแต่ละบุคคล (2) ด้านที่อยู่อาศัย มีการพัฒนาที่อยู่อาศัยให้เอื้อประโยชน์สูงสุดกับเด็กและผู้ดูแล พัฒนาสภาพแวดล้อมและสิ่งที่อำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการดำเนินชีวิตและส่งเสริมคุณภาพชีวิต (3) ด้านสุขภาพอนามัย มีการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ส่งเสริมการป้องกันโรคและส่งเสริมสุขภาพสำหรับเด็กและเยาวชน มีทีมสหวิชาชีพทั้งภายในภายนอก มีระบบส่งต่อโรงพยาบาลและหน่วยงานภาครัฐในกรณีที่ปัญหาซับซ้อน (4) ด้านนันทนาการ มีการพัฒนากิจกรรมที่ทำให้เกิดทักษะชีวิต ทักษะทางสังคมผ่านกิจกรรมภายในหมู่บ้านเด็กฯ และกิจกรรมภายนอกเพิ่มมากขึ้น (5) ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ พัฒนาการฝึกอาชีพในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจและสามารถดูแลตนเองได้ โดยประสานงานกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ (6) ด้านบริการทางสังคมทั่วไป จัดทำโครงการเยี่ยมบ้านและพบปะผู้ปกครองขึ้นเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปกครองเด็กและเยาวชนกับหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ รวมถึงเพื่อให้เจ้าหน้าที่และนักสังคมสงเคราะห์สามารถรับรู้ถึงสภาพความเป็นอยู่ ปัญหา และบริบททางครอบครัวของเด็กและเยาวชน อย่างใกล้ชิด ซึ่งจะเอื้อต่อการวางแผนแก้ไขปัญหาและการให้ความช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสมและตรงตามความต้องการของเด็กและเยาวชนแต่ละรายและ (7) ด้านกระบวนการยุติธรรม การช่วยเหลือ

เด็กและเยาวชนมีการทำงานร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในแต่ละพื้นที่และหน่วยงานภาครัฐเพื่อให้เกิดความถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การพิทักษ์สิทธิ์เด็กและคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ

คำสำคัญ : แนวทางการจัดสวัสดิการสังคม เด็กและเยาวชน หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์

Abstract

This research aimed to examine (1) the living conditions of children and youth, (2) the problems and obstacles in the provision of social welfare services for children and youth, and (3) the development guidelines for social welfare management at the Father Ray Children's Village, Pattaya City, Chonburi Province. The study employed a qualitative research design. The population consisted of 95 children and youth residing in the Father Ray Children's Village, together with 19 staff members and caregivers, totaling 114 individuals. The sample group included 10 key informants: administrators, managers, social workers, donors, staff members, and caregivers, 15 youth aged 18 years and over, making a total of 30 participants. Data were collected through in-depth interviews and focus group discussions.

The findings revealed that (1) regarding the living conditions of children and youth, most children had weight and height within standard criteria, with only a small number experiencing developmental delays or age-inappropriate growth. In terms of psychological well-being, some children experienced mental health problems and required continuous medication and hospital treatment. Socially, younger and older children were generally able to live together happily; however, a few displayed inappropriate behaviors such as violence, fighting, vaping, and game addiction. Intellectually, some children had intellectual disabilities, autism spectrum disorder, or attention deficit hyperactivity disorder (ADHD). (2) With respect to the problems and obstacles in the provision of social welfare services for children and youth, the management of basic necessities—food, clothing, medical care, housing facilities, education, healthcare services, and developmental support—was found to meet the standards and objectives of the Father Ray Foundation. Nevertheless, a significant challenge identified was the insufficiency of long-term financial resources to ensure sustainable child care. (3) Regarding the development guidelines for social welfare provision at the

Father Ray Children's Village, the management of social welfare services has evolved from past experiences to the present as follows: (1) in the area of education, efforts have been made to expand educational diversity and accessibility, including increased scholarship funds for higher education and vocational training aligned with each child's individual potential; (2) in terms of housing, residential facilities have been improved to maximize benefits for both children and caregivers, along with enhancements to the environment and amenities that support daily living and promote quality of life; (3) concerning health, holistic healthcare services covering physical, mental, and social dimensions have been provided, with an emphasis on disease prevention and health promotion, supported by a multidisciplinary team both internally and externally, including referral systems to hospitals and government agencies in complex cases; (4) in the area of recreation, programs have been further developed to foster life skills and social skills through both internal village activities and increased external engagements; (5) regarding employment and income generation, various vocational training programs have been strengthened to instill pride and self-reliance among children, in collaboration with network partners; (6) in terms of general social services, home visit projects and parent engagement initiatives have been implemented to strengthen relationships between parents or guardians and the Father Ray Children's Village, enabling staff and social workers to closely understand children's living conditions, problems, and family contexts, thereby facilitating appropriate planning and tailored assistance that responds to the individual needs of each child and youth; and (7) regarding the justice process, assistance for children and youth is carried out in collaboration with the Provincial Office of Social Development and Human Security and other relevant government agencies to ensure compliance with laws and regulations, while upholding human dignity, protecting children's rights, and prioritizing the best interests of the child as the foremost principle.

Keywords : Guidelines for the Development of Social Welfare, Children and Youth, Father Ray Children's Village

บทนำ

โลกในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ความเป็นอยู่ เมื่อสังคมมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ก็ยังคงมีการเหลื่อมล้ำ อาจมีบางกลุ่มคนไม่สามารถก้าวไปพร้อมกับการพัฒนาของสังคมได้ ซึ่งทำให้เกิดปัญหาสังคมตามมา ด้านสถิติข้อมูลและสถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชน ประจำปี 2564 ซึ่งเป็นข้อมูล ณ เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2564 ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน[1] นำเสนอข้อมูลของการคุ้มครองเด็ก ในเรื่องของสาเหตุที่เข้ารับการบริการของทางภาครัฐ 5 อันดับสูงสุด คือ เด็กที่อยู่ในสภาพความยากลำบาก เด็กที่ผู้ปกครองไม่สามารถอุปการะเลี้ยงดูได้ เด็กกำพร้าเด็กที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิดและฝากชั่วคราวอื่น ๆ โดยภาพรวมนั้น จำนวนเด็กที่ได้รับการคุ้มครองในกระบวนการคุ้มครองเด็ก รวมทั้งสิ้นคือ 4,752 คน โดยแยกเข้าอยู่กับ บ้านพักเด็ก ที่เด็กเข้ามารับการดูแล จำนวน 2,544 คน คิดเป็นร้อยละ 53.54 และในส่วนของสถานรองรับ ที่เด็กเข้ามารับการดูแล 2,208 คน คิดเป็นร้อยละ 46.46 สถิติข้อมูลและสถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชน ประจำปี 2565 ข้อมูลของการคุ้มครองเด็ก ในเรื่องของสาเหตุที่เข้ารับการบริการของทางภาครัฐ 5 อันดับสูงสุด คือ เด็กที่อยู่ในสภาพความยากลำบาก เด็กที่ผู้ปกครองไม่สามารถอุปการะเลี้ยงดูได้ เด็กที่ผู้ปกครองมีพฤติกรรมประกอบอาชีพไม่เหมาะสม ฝากชั่วคราวอื่นๆ และถูกล่วงละเมิดทางเพศ จำนวนเด็กที่ได้รับการคุ้มครองในกระบวนการคุ้มครองเด็ก รวมทั้งสิ้นคือ 10,378 คน เป็นการเข้ารับการคุ้มครองที่ บ้านพักเด็กและครอบครัว จำนวน 6,368 คน คิดเป็นร้อยละ 61.36 และเข้ารับการดูแล ที่สถานรองรับ จำนวน 4,010 คน คิดเป็นร้อยละ 38.64 ในปี พ.ศ. 2566 เด็กที่เข้ารับการคุ้มครองยังมีจำนวนที่สูงขึ้นอย่างน่าเป็นกังวล ต่ออนาคตของเด็ก ๆ เหล่านี้ คือ จำนวนที่ได้รับการคุ้มครอง ในกระบวนการคุ้มครองเด็ก จำนวน 41,082 คน โดยที่เข้ารับการคุ้มครองที่บ้านพักเด็กและครอบครัว จำนวน 40,163 คน คิดเป็นร้อยละ 97.76 และอยู่ที่สถานรองรับเด็ก จำนวน 919 คน คิดเป็น 2.24 โดยข้อมูลสาเหตุที่เด็กที่เข้ามารับการคุ้มครอง 5 อันดับสูงสุด คือ การติดตามเด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนการเลี้ยงดูแรกเกิด เด็กที่อยู่ในสภาพยากลำบากเด็กที่ผู้ปกครองไม่สามารถอุปการะเลี้ยงดูได้กระทำความผิดตาม พ.ร.บ. คนเข้าเมืองฝากชั่วคราวอื่น ๆ ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2564 - 2566 เป็นตัวบงชี้ที่ว่า ปัญหาเด็กที่ถูกทอดทิ้งยังมีจำนวนเพิ่มขึ้น มีเด็กที่ยังต้องการความช่วยเหลือ ความคุ้มครอง การต้องการที่พักพิง และการดูแลอีกจำนวนมาก ในปี พ.ศ. 2567 ให้ข้อมูลไว้ว่า สถานรองรับเด็กและให้ความคุ้มครองดูแล มีเพียงแค่ 30 แห่งทั่วประเทศไทย ที่ดำเนินการโดยทางภาครัฐ ดังนั้นยังคงต้องมีเด็กตกสำรวจอีกมากมาย ที่ยังรอคอยการเข้าไปช่วยเหลือ ให้โอกาส

---

[1] ฉัชชา บูรณสิงห์, *เด็กถูกทอดทิ้ง : ปัญหาที่สังคมต้องเยียวยา* (15 พฤษภาคม 2567) เว็บไซต์รัฐสภา <https://cdc.parliament.go.th/ewtadmin/ ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=28661&filename=house2558>.

การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ภาคเอกชนก็ยังมีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์เด็ก ภายใต้การดำเนินงานของมูลนิธิอีกหลายแห่ง ที่ช่วยดูแลเด็ก โดยการจัดตั้งสถานสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 หมวดที่ 6 มาตราที่ 51 และในมาตราที่ 52 ภายใต้บังคับของมาตรา 51 ผู้ใดจะจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพและสถานพัฒนาและฟื้นฟู ต้องขอรับใบอนุญาตต่อปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี

โดยอาจจะกล่าวได้ว่า สถานสงเคราะห์เด็กเอกชนนั้น ต้องมีมาตรการการดำเนินงานที่มุ่งเป้าหมายไปในการให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนแก่บรรดาเด็ก ๆ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ ได้รับความคุ้มครองตามหลักสวัสดิการ สิทธิขั้นพื้นฐานให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ “สถานสงเคราะห์เด็ก หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์” ภายใต้การกำกับดูแลมูลนิธิคุณพ่อเรย์ เป็นหมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้การอุปการะแก่เด็กที่ประสบปัญหาเดือดร้อน ไร้ผู้อุปการะดูแล เป็นการดูแลเด็กในรูปแบบครอบครัว เริ่มดำเนินงานปี พ.ศ. 2551 เพื่อให้เด็กที่อยู่ในการอุปการะได้มีครอบครัวทดแทนที่อบอุ่น สร้างความผูกพันของบุคคลในครอบครัวระหว่างพ่อแม่ลูก และ พี่น้องเพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความปลอดภัยในชีวิต มีความมั่นคงทางด้านอารมณ์ และจิตใจ มีความสุขทางกายและทางใจ พร้อมที่จะดำเนินชีวิตและเติบโตเป็นเยาวชนที่ดีของสังคม ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาจึงมีความประสงค์และสนใจเลือกที่จะศึกษา “แนวทางพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับเด็กและเยาวชน หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี” ซึ่งถือว่าเป็นหน่วยงานเอกชนที่ให้บริการสวัสดิการสังคมแก่เด็กและเยาวชน ที่ต้องการความช่วยเหลือมาเป็นเวลานาน โดยหวังว่าผลของการวิจัยนี้จะช่วยเป็นแนวทางพัฒนาการจัดการบริการสวัสดิการสังคมอย่างมีมาตรฐานให้แก่หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ มีการพัฒนาอย่างเหมาะสมต่อไป อยู่คู่กับสังคมไทยไปอีกยาวนาน และคำถามในการวิจัย จะเป็นการทำอย่างไร ให้เด็กและเยาวชนในหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ได้รับสวัสดิการอย่างมีมาตรฐานตามหลักสวัสดิการ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาวะความเป็นอยู่ของเด็กและเยาวชนในหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคการจัดสวัสดิการสังคมแก่เด็กและเยาวชน หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี
3. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมแก่เด็กและเยาวชน หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับทางการจัดสวัสดิการสังคมแก่เด็กและเยาวชน รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการจัดสวัสดิการสังคมแก่เด็กและเยาวชน

2. ขอบเขตด้านประชากร คือ จำนวนเด็กและเยาวชนของหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี จำนวน 95 คน เจ้าหน้าที่และผู้ดูแล จำนวน 19 คน รวมทั้งหมด 114 คน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ พัทยา จังหวัดชลบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. แนวทางการพัฒนาจัดสวัสดิการสังคมแก่เด็กและเยาวชน หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

2. ผลงานการวิจัย ใช้เป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคม แก่เด็กและเยาวชน หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี และมูลนิธิอื่น ๆ ที่สนใจในการพัฒนา

วิธีดำเนินงานวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประชากร คือ เด็กและเยาวชนในหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ 95 คน เจ้าหน้าที่และผู้ดูแล จำนวน 19 คน รวมทั้งหมด 114 คน กลุ่มตัวอย่าง คณะผู้บริหาร จำนวน 1 คน ผู้จัดการ จำนวน 1 คน นักสังคมสงเคราะห์จำนวน 1 คน ผู้บริจาค จำนวน 2 คน เจ้าหน้าที่และผู้ดูแล จำนวน 10 คน เยาวชน (อายุ 18 ปีขึ้นไป) จำนวน 15 คน รวมทั้งหมด 30 คน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่มโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารระดับสูง 2) ผู้จัดการหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ 3) นักสังคมสงเคราะห์ 4) ผู้บริจาค 5) ผู้รับบริการ เยาวชนในหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ (เด็กชายโตและเด็กหญิงโตอายุ 18 ปี ขึ้นไปที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ) เจ้าหน้าที่และผู้ดูแล โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสนทนากลุ่ม ข้อคำถาม ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบ ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคการจัดสวัสดิการสังคม ส่วนที่ 3 ข้อมูลแนวทางการพัฒนาจัดสวัสดิการ ประกอบด้วย แนวทางการจัดสวัสดิการสังคม 7 ด้าน ได้แก่ สุขภาพอนามัย การศึกษา ที่อยู่อาศัย การมีงานทำและมีรายได้ นันทนาการ กระบวนการยุติธรรมและบริการสังคมทั่วไป และส่วนที่ 4 ข้อแสนอแนะอื่น ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้า บทความ เอกสาร กฎหมาย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับเด็กและเยาวชน โดยเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ทราบถึงแนวคิดทฤษฎีที่จะนำมาใช้รายละเอียดต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย และเก็บ

รวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ จากแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสนทนากลุ่ม ของกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ในการวิจัย ผู้วิจัยเข้าถึงข้อมูลจากการจัดทำเอกสารทางราชการขออนุญาตเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยถอดเทปและจดบันทึกข้อมูลทั้งหมดข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มเพื่อนำมาจัดระบบข้อมูลรวมถึงข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่ตั้งไว้ในแต่ละประเด็น นำมาวิเคราะห์เชิงพรรณนา และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยอาศัยหลักตรรกะวิเคราะห์ และเชิงเปรียบเทียบ

ผลการวิจัย

จากการศึกษา“แนวทางพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมแก่เด็กและเยาวชน หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี” สรุปผลการวิจัยดังนี้

1) สภาวะความเป็นอยู่ของเด็กและเยาวชนหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมเด็กและเยาวชน มีจำนวน 95 คน เพศหญิง จำนวน 45 คน เพศชาย จำนวน 50 คน อายุระหว่าง 3-20 ปี อยู่ในหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ จำนวน 74 คน และอยู่ภายนอกแต่ได้รับการสนับสนุน จำนวน 21 คน ระดับการศึกษาประถมศึกษาจนกระทั่งกำลังศึกษาระดับปริญญาตรี สภาวะของครอบครัวก่อนเข้าสู่หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ โดยภาพรวมส่วนใหญ่มีปัญหาครอบครัว ขาดคนดูแลเอาใจใส่ ถูกทอดทิ้ง ครอบครัวไม่มีความพร้อมในการเลี้ยงบุตร ครอบครัวยากจน ความรุนแรงในครอบครัว เด็กบางคนถูกทิ้งให้อยู่กับปู่ย่าตายายเป็นคนเลี้ยง หรือจ้างคนอื่นเลี้ยง พ่อแม่ติดยาเสพติด พ่อแม่ติดคุก เป็นต้น

(1) พัฒนาการด้านร่างกาย เด็กส่วนใหญ่มีน้ำหนักส่วนสูงเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน มีเฉพาะเด็กบางคนเท่านั้นที่มีปัญหาด้านพัฒนาการและการเจริญเติบโตไม่สมวัย (2) พัฒนาการด้านจิตใจ พบว่า มีเด็กบางคนมีปัญหาทางด้านจิตใจ รับยาต่อเนื่องกับโรงพยาบาล เป็นโรคซึมเศร้า โรคไบโพล่าเป็นต้น (3) พัฒนาการด้านสังคม เด็กเล็กเด็กโตสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ยกเว้นเด็กบางคนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม อาทิ การใช้ความรุนแรง ชกต่อย การสูบบุหรี่ไฟฟ้า ติดเกมส์ เป็นต้น (4) พัฒนาการด้านสติปัญญา มีเด็กบางคนมีความพิการทางสติปัญญา เป็นออทิสติก สมาธิสั้น เป็นต้น

2) ปัญหาและอุปสรรคการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับเด็กและเยาวชน หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

นโยบายและระบบของหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ ได้แก่ ด้านสถานะบุคคลและสิทธิขั้นพื้นฐาน ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม สุขภาพกาย สุขภาพจิตใจ และส่งเสริมความประพฤติ โดยภาพรวม นโยบายและระบบของหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ยังคงยึดมั่นในเจตนารมณ์ของผู้ก่อตั้งบาทหลวงเรย์มอน อัลลีน เบรนนัน ได้นำหลักการของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กปี พ.ศ. 2546 และ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก มาปรับประยุกต์เป็นแนวทางในการบริหารองค์กร โดยมีวัตถุประสงค์ในการทำงาน 3 ด้าน ดังนี้ 1) การสงเคราะห์เด็ก หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ จะให้ความช่วยเหลือแก่เด็กที่อยู่ในสภาวะที่จำต้องได้รับการสงเคราะห์ เพื่อให้เด็กได้รับการเลี้ยงดู ได้รับการศึกษาและการอบรมสั่งสอน รวมถึงมีพัฒนาการตามช่วงวัยที่เหมาะสม 2) การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ จะคุ้มครองให้เด็กที่อยู่ในความอุปการะ ปลอดภัยจากอันตรายและไม่ให้ตกอยู่ในสภาวะที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด และ 3) การส่งเสริมความประพฤติเด็ก จะจัดให้มีกิจกรรมและนันทนาการต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมให้เด็ก จะทำให้เด็กสามารถพัฒนาตนเองให้มีทักษะชีวิต เพื่อที่จะสามารถรับผิดชอบตนเอง สังคมและชุมชนได้ โครงสร้างการบริหารงาน ได้แก่ ฝ่ายสำนักงาน ฝ่ายส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต และฝ่ายสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น สภาพการจัดสวัสดิการสังคมในปัจจุบัน ชีวิตความเป็นอยู่ ความสุข พบว่า การดูแลเด็กด้านปัจจัยสี่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค สิ่งอำนวยความสะดวกการศึกษาของเด็ก การดูแลภาวะเจ็บป่วย การส่งเสริมพัฒนาการเด็กเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานและเป้าหมายของมูลนิธิคุณพ่อเรย์ที่ต้องการให้เด็กมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับการแสดงความคิดเห็นของเด็ก ๆ ว่าการอยู่อาศัยที่หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์มีความสุข อบอุ่น และไม่ขาดแคลนอะไร ขอบคุณสำหรับโอกาสในการศึกษา มีงานทำ มีอนาคตที่ดี การพาไปทัศนศึกษา เมื่อมีปัญหาจะมีแม่กับพ่อที่บ้าน (ผู้ดูแล) คอยให้คำปรึกษาและมีเพื่อน ๆ อยู่เคียงข้าง ภูมิใจที่อยู่ในหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ ข้อเสนอแนะเด็ก ๆ ต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเองเฉพาะด้านหรือกิจกรรมบางอย่างที่ต้องการให้มีการจัดอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เด็กในมูลนิธิมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันและได้พัฒนาความสามารถของตนเองยิ่ง ๆ ขึ้นไป ด้านปัญหาและอุปสรรคการจัดสวัสดิการสังคม พบว่า ปัญหาด้านงบประมาณในการดูแลเด็กในระยะยาวไม่เพียงพอ

---

[5] 1) กลุ่มเจ้าหน้าที่ ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Puposive Samping) โดยพิจารณาเลือกเจ้าหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขัง โดยชุสุ่มตามจำนวนโควต้าอย่างเป็นระบบกระขังครบจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2) กลุ่มผู้ต้องขัง กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ต้องขังชั้นกลาง-ชั้นดี-ดีมาก-ดีเชื่อม ซึ่งไม่ทราบจำนวนที่แท้จริง จึงได้ดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด แล้วจึงคัดเลือกผู้ต้องขังที่อยู่ในเกณฑ์ตามจำนวน และสุ่มตามจำนวนโควต้าอย่างเป็นระบบกระทั่งครบจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3) กลุ่มประชาชนผู้มาใช้บริหาร ซึ่งไม่ทราบจำนวนที่แท้จริง จึงได้ดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด จึงกำหนดประชาชนผู้มาใช้บริการ แห่งละ 8 คน รวมจำนวนทั้งหมด 88 คน โดยสุ่มตามจำนวนโควต้าอย่างเป็นระบบกระทั่งครบจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3) แนวทางพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับเด็กและเยาวชน หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

มุ่งเน้นการจัดสวัสดิการสังคมเป็นไปตามมาตรฐานควบคู่กับความต้องการของเด็กและเยาวชน และมีการพัฒนาสวัสดิการที่ยั่งยืนสำหรับเด็กและเยาวชน สามารถสรุปได้ดังนี้

การจัดสวัสดิการสังคมที่ผ่านมา	แนวทางพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมในปัจจุบัน
1. สวัสดิการด้านการศึกษา	
<u>จุดเริ่มต้น พ.ศ. 2551 - 2560</u> ภายใต้การดำเนินงานของมูลนิธิคุณพ่อเรย์จัดตั้งขึ้นเพื่อให้ความอุปการะแก่เด็กและเยาวชนทั้งชายและหญิง โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็น เด็กกำพร้า เยาวชนที่ต้องการคุ้มครอง ปกป้อง และส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยส่งเสริมการศึกษา ซึ่งเด็กและเยาวชนก่อนที่จะเข้ามาอยู่ในความอุปการะส่วนมากไม่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาด้านการศึกษาอย่างเหมาะสมจากสภาพปัญหาต่างๆ ของครอบครัว เน้นการส่งเสริมด้านการศึกษาแก่เด็กในหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้แก่เด็กกลุ่มเป้าหมาย จึงได้กำหนด การจัดสวัสดิการให้เด็กและเยาวชนที่อยู่ในความอุปการะ ต้องได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมเหมือนเด็กและเยาวชนอื่นทั่วไป โดยในช่วงแรกเริ่มเป็นโรงเรียนของภาครัฐที่อยู่ในเขตเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี <u>การเปลี่ยนแปลง พ.ศ. 2561 - 2565</u> ในระยะเวลา 10 ปี แห่งการดำเนินงาน เริ่มโครงการ จัดหาทุนการศึกษาเพิ่มเติมในระดับอุดมศึกษา สำหรับเด็กและเยาวชนจากหน่วยงานทั้งทางภาครัฐ และเอกชน ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ เพื่อเพิ่มช่องทางการสนับสนุนด้านการศึกษา อาทิ - กองทุน Sophie Daems, กองทุน Van Osterom เป็นกองทุนด้านการศึกษา สำหรับเยาวชน หญิง ที่ต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา - กองทุน Tom Vincent เป็นกองทุนด้านการศึกษา สำหรับเยาวชนชาย-หญิง ที่จะได้รับการศึกษาสถานศึกษาทางภาคเอกชนในระดับของประถมศึกษามัธยมศึกษาอาชีวศึกษา และอุดมศึกษา	<u>การจัดสวัสดิการด้านการศึกษา พ.ศ. 2566 – 2568</u> หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ พิจารณาถึงความสามารถ และความต้องการของเด็กและเยาวชนในด้านการจัดสวัสดิการของการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนทุกคนทั้งระดับอุดมศึกษาและอาชีพ จึงมีการจัดสรร และหาทุนสำหรับหลักสูตรการศึกษา ระยะสั้นของเด็กและเยาวชน จึงมีการ จัดทุนการศึกษา อาทิ - กองทุน FRF เพื่อการศึกษา ณ วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ หลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล หลักสูตร 1 ปี - กองทุน FRF เพื่อการศึกษา ณ โรงเรียนเด็กพิเศษคุณพ่อเรย์ เนื่องจากมีเด็กและเยาวชนของหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์มีปัญหาทางด้านสติปัญญา จึงต้องได้รับการเรียนในรูปแบบพิเศษ เพื่อเป็นการเพิ่มพัฒนาการ - กองทุน FRF เพื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ศึกษาและพำนัก อยู่สถานศึกษา นอกเขตเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ในระดับมัธยมศึกษา และการศึกษาพิเศษ - กองทุน FRF เพื่อการศึกษา สำหรับกลุ่มเด็กและเยาวชนชาย เพื่อการศึกษา ณ โรงเรียน อัสสัมชัญ เทคนิค จังหวัดนครพนม

2. สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย

จุดเริ่มต้น พ.ศ. 2551 - 2560

ก่อนที่จะมีการก่อตั้งหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ ในปี 2551 ทางมูลนิธิคุณพ่อเรย์ ได้มีการก่อตั้งบ้าน และสถานรับเลี้ยงดูเด็กและเยาวชนที่ต้องการดูแล ปกป้อง คุ้มครอง โดยเริ่มต้นที่

- *บ้านเด็กพระมหาไถ่* เริ่มก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2533 โดยใช้ชื่อโครงการว่า "บ้านอารมณ์ดี" ซึ่งคุณพ่อเรย์ได้เห็นปัญหาเด็กเร่ร่อนที่มีอยู่มากมายในพัทยา ที่ควรได้รับการแก้ไขโดยเร่งด่วน

- *บ้านแรกรับและงานภาคสนาม* บ้านแรกรับและงานภาคสนามสำหรับเด็กและเยาวชน ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2534 ซึ่งคุณพ่อเรย์ได้เล็งเห็นว่ามีเด็กกว่าสี่ร้อยคนที่เร่ร่อนอยู่ตามท้องถนนในเขตพัทยา เพื่อที่จะทำให้เด็กเหล่านี้เชื่อมั่นว่า ชีวิตของพวกเขาดีกว่านี้ได้แน่ คุณพ่อเรย์ได้เปิดบ้านสำหรับพวกเขา แรกทีเดียวบ้านหลังนี้ยังไม่ประสบผลสำเร็จมากนัก สองปีผ่านไป มีเด็กเข้าในพักในบ้านกว่ายี่สิบคน ในปี พ.ศ. 2535 คุณพ่อเรย์เคยกล่าวเปรยในวันฉลองคริสต์มาสไว้ว่า แม้โครงการนี้จะเล็กที่สุดแต่ทำงานยากที่สุด

- *หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์* หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้การอุปการะแก่เด็กกำพร้าที่ประสบปัญหาเดือดร้อนไร้ผู้อุปการะดูแล เป็นการดูแลเด็กในรูปแบบของครอบครัวทดแทน เริ่มดำเนินการเมื่อปี พ.ศ. 2551 ภายใต้การดูแลของมูลนิธิคุณพ่อเรย์ เพื่อให้เด็กที่อยู่ในอุปการะมีครอบครัวทดแทนที่อบอุ่น สร้างความผูกพันของบุคคลในครอบครัวระหว่างแม่ลูกและพี่น้อง เพื่อให้เด็กที่อยู่ในอุปการะมีความปลอดภัยในชีวิต มีความมั่นคงทางอารมณ์และจิตใจ มีความสุขทั้งกายและใจ พร้อมที่จะเติบโตเป็นคนดีของสังคมและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

การเปลี่ยนแปลง พ.ศ. 2561 – 2565

ในช่วงระยะเวลานี้ เกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อเศรษฐกิจและสังคมทั่วโลก ส่งผลต่อการบริหารงานสถานสงเคราะห์ หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ เมื่อผู้คนมีภาระค่าใช้จ่ายสูงขึ้น การลดลง หรือชะลอของการบริจาคฝ่ายบริหารของมูลนิธิคุณพ่อเรย์ จึงได้ทำการตัดสินใจปิดโครงการ บ้านเด็กพระมหาไถ่ และบ้านแรกรับและงานภาคสนาม เพราะปัญหาทางด้านการเงินที่จะไม่สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึงทั้ง 3 โครงการ ดังนั้นจึงมีการย้ายเด็กและเยาวชน เจ้าหน้าที่และบุคคลากรในฝ่ายงานต่างๆ มารวมกันที่หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ ส่วนหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ก็ได้มีการสร้างบ้านพักเพิ่มขึ้น สำหรับเด็กและเยาวชนที่เข้ามารับการดูแล สร้างบ้านพักเจ้าหน้าที่ และการสร้างโรงอาหารเพื่อรองรับเด็กและเยาวชน ฯลฯ

การจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย พ.ศ. 2566 – 2568

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลเด็กและเยาวชนของหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ ทางผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ได้มีการประชุมและตัดสินใจ ในการแบ่งเด็กและเยาวชน ตามช่วงวัยและเพศให้อยู่ในบ้านแต่ละหลัง โดยมีผู้ดูแลประจำบ้านคอยให้การดูแล โดยแบ่งเป็น บ้านชายเล็ก สำหรับเด็กอายุระหว่าง 3-12 ปี บ้านชายโตอายุระหว่าง 12-18 ปี บ้านหญิงเล็กอายุระหว่าง 3-12 ปี และบ้านหญิงโตอายุระหว่าง 12-18 ปี และจะยังมีการจัดบ้าน สำหรับเยาวชนที่กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษา

หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ ยังได้มีการจัดสรร สถานที่โดยรอบ เพื่อตอบสนองความต้องการ และพัฒนาการของเด็กและเยาวชน โดยมีการจัดสรร สถานที่โดยรอบให้น่าอยู่และมีลานกิจกรรมที่จะใช้ร่วมกัน อาทิเช่น สนามกีฬา ฟุตบอล วอลเลย์บอล และบาสเกตบอล และยังรวมไปถึง โรงอาหาร ห้องครัว ศาลากิจกรรม และสำนักงานหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ ห้องทำงานนักสังคมสงเคราะห์ นักการศึกษา และฝ่ายการเงิน เพื่อเด็กและเยาวชน รวมถึงเจ้าที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถมีเวลาร่วมกันเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่เหมาะสม และยังมีการพัฒนา ปรับปรุงโดยรอบตัวสถานที่ ทั้งติดตั้งไฟสองสว่าง ป้ายอาคารสถานที่ เพิ่มพื้นที่สีเขียว ทั้งสวนผักและสวนดอกไม้ ให้มีการจัดสรรที่เหมาะสม ตอบสนองความต้องการของผู้พักอาศัยทุกคน

3. **สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย**	
<u>จุดเริ่มต้น พ.ศ. 2551 – 2560</u> หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ ได้ให้ความสำคัญกับสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย โดยจัดสวัสดิการเพื่อดูแลและส่งเสริมสุขภาพกายของเด็กและเยาวชนอย่างรอบด้าน โดยให้เด็กและเยาวชนได้รับอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการและมีปริมาณเพียงพอเหมาะสมตามวัย ได้รับการพักผ่อนและนอนหลับ มีเวลาสำหรับกิจกรรมนันทนาการ รวมถึงการดูแลสุขอนามัยส่วนบุคคลให้ร่างกายสะอาด มีเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ เด็กและเยาวชน จะได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมเมื่อเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บ ทั้งการปฐมพยาบาลเบื้องต้นและการเข้ารับการรักษาจากสถานพยาบาล รวมถึงการตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอและการได้รับวัคซีนที่จำเป็นตามช่วงวัย ด้านสุขภาพจิต ส่งเสริมสุขภาพจิตและพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กและเยาวชน มุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชน ได้รับการยอมรับในเอกลักษณ์แห่งตน มีความเข้าใจและภาคภูมิใจในตนเอง ส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามวัย ทั้งการเรียนรู้ตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรมที่เหมาะสม <u>การเปลี่ยนแปลง พ.ศ. 2561 – 2565</u> หลังเหตุการณ์โรคระบาดโควิด 19 ได้มีจำนวนเด็กและเยาวชน จากหน่วยงานอื่นที่อยู่ภายใต้การดูแลของมูลนิธิคุณพ่อเรย์ถูกยกเลิกเพราะปัญหาในการบริหารด้านการเงินที่ไม่สามารถจะดำรงอยู่ต่อไปได้ จึงมีการปิดโครงการบางแห่งและนำเด็กรวมถึงเจ้าหน้าที่บุคลากรย้ายเข้ามาพำนักในเขตของหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์จำนวนมากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการสร้างห้องพยาบาล ที่สามารถรองรับความต้องการ ในการดูแลสุขอนามัยของเด็กและเยาวชน เพราะแต่ก่อน ผู้ดูแลประจำบ้านจะเป็นผู้คอยดูแลสุขอนามัยของเด็กและเยาวชน ในแต่ละบ้านที่อยู่ในความรับผิดชอบ	<u>การจัดสวัสดิการสุขภาพอนามัย พ.ศ. 2566 – 2568</u> หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ได้ดำเนินงานด้านสวัสดิการสุขภาพและอนามัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เด็กและเยาวชนในความดูแลมีความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต มีความมั่นคงทางอารมณ์และจิตใจ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการเติบโตเป็นบุคคลที่ดีของสังคม และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติในอนาคตจากการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่าการดูแลให้เด็กและเยาวชน มีสุขภาพที่ดีส่งผลโดยตรงต่อการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม โดยเฉพาะในบริบทของการอยู่อาศัยร่วมกันเป็นกลุ่มใหญ่ หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์จึงให้ความสำคัญกับการจัดเตรียมยาสามัญประจำบ้านและการพยาบาลเบื้องต้น เพื่อบรรเทาอาการเจ็บป่วยของเด็กและเยาวชน และเจ้าหน้าที่ ตลอดจนการให้ความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค เพื่อลดความเสี่ยงในการเจ็บป่วยและการแพร่กระจายของโรคติดต่อ นอกจากนี้หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ยังเล็งเห็นความสำคัญ ของการตรวจสุขภาพประจำปี จึงจัดหาและจัดสรรงบประมาณ ให้แก่เด็กและเจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ ครอบคลุมทั้งด้านสุขภาพร่างกาย สุขภาพช่องปากและฟัน สุขภาพดวงตา และสุขภาพจิต หากพบความผิดปกติในด้านใด จะดำเนินการดูแลรักษาและส่งต่ออย่างเหมาะสม เพื่อป้องกันไม่ให้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและพัฒนาการของเด็กและเยาวชน ในระยะยาว ทั้งนี้ ยังให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพของเจ้าหน้าที่ให้มีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อเด็กและเยาวชนในความดูแลของมูลนิธิ

4. สวัสดิการด้านนันทนาการ

จุดเริ่มต้น พ.ศ. 2551 – 2560

หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ พยายามปลูกฝัง และจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในหมู่บ้านให้เด็กและเยาวชน ได้มีส่วนร่วม ดั่งเช่น โครงการ “บ้านเรา น่าอยู่” เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน มีส่วนร่วมในการทำความสะอาดบ้านและจัดระเบียบสภาพแวดล้อมภายในที่พักอาศัยของตนเอง อันเป็นกระบวนการเสริมสร้างทักษะชีวิตที่สำคัญ โครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อปลูกฝังความรับผิดชอบ การดูแลรักษาความสะอาด และการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมทั้งภายในบ้านและบริเวณโดยรอบ อีกทั้งยังส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน เกิดจิตสำนึกในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การทำงานเป็นกลุ่ม อันจะนำไปสู่การดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

การเปลี่ยนแปลง พ.ศ. 2561 – 2565

เวลาต่อมาได้มีการจัดกิจกรรมมากขึ้นเพื่อให้เด็กและเยาวชนในหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ได้พัฒนาศักยภาพของแต่ละคน และสืบสานประเพณีอันดีที่จะหล่อหลอมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อาทิ โครงการกีฬาสีสัมพันธ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นในการส่งเสริมสุขภาพและพลานามัยที่ดีของเด็กและเยาวชน ผ่านการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาประเภทต่างๆ อย่างเหมาะสม โครงการดังกล่าวยังเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่และเด็กและเยาวชน ได้ร่วมกันทำกิจกรรม สร้างปฏิสัมพันธ์อันดี และเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกัน

นอกจากนี้ กิจกรรมโครงการวันสำคัญทางศาสนา เป็นแนวทางหนึ่งในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกในการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม อันจะช่วยให้เด็กและเยาวชนตระหนักถึงคุณค่าของการทำความดี หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ยังได้จัดทำโครงการและกิจกรรมด้านนันทนาการอีกหลากหลายรูปแบบ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กและเยาวชน อย่างรอบด้าน อันเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้เติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพและสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างยั่งยืน

การจัดสวัสดิการนันทนาการ พ.ศ. 2566 – 2568

อาจจะกล่าวได้ว่า ในระยะแรก หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ มีความกังวลเกี่ยวกับความปลอดภัยและความพร้อมของเด็กและเยาวชนในการออกไปร่วมกิจกรรมนอกพื้นที่ เนื่องจากเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ยังขาดประสบการณ์ในการใช้ชีวิตร่วมกับสังคมภายนอก รวมถึงยังมีข้อจำกัดด้านทักษะทางสังคม การปรับตัว และการดูแลตนเอง อย่างไรก็ตาม เมื่อเล็งเห็นถึงความจำเป็นและคุณค่าของการเตรียมความพร้อมเด็กและเยาวชนก่อนการออกไปใช้ชีวิตในสังคมภายนอก ภายหลังสิ้นสุดการรับบริการจากหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ จึงได้เริ่มส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนออกไปร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับหน่วยงานของมูลนิธิและหน่วยงานภาครัฐมากยิ่งขึ้น

การดำเนินงานดังกล่าวนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนได้มีส่วนร่วมกับกิจกรรมของสังคมอย่างเหมาะสม ผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นในสังคม อาทิ การเข้าร่วมกิจกรรมร่วมกับผู้คนภายนอกในบริบทที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมโบว์ลิ่ง กิจกรรมวิ่งเพื่อสุขภาพ กิจกรรมจิตอาสา และการฝึกว่ายน้ำ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างทักษะทางสังคม การทำงานร่วมกับผู้อื่น การปรับตัว และการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเหมาะสม อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีคุณภาพในอนาคต

5. สวัสดิการด้านการมีงานทำและการมีรายได้

จุดเริ่มต้น พ.ศ. 2551 – 2560

ในช่วงเริ่มต้นของการก่อตั้ง หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ยังไม่มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในด้านการส่งเสริมสวัสดิการเกี่ยวกับการมีงานทำและการมีรายได้ของเด็กและเยาวชนผู้รับบริการ เนื่องจากแนวทางการดำเนินงานในระยะแรกมุ่งเน้นไปที่การให้การอุปการะขั้นพื้นฐานเป็นหลัก อาทิ การจัดหาที่พักอาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม การรักษาพยาบาล และการดูแลด้านการศึกษา เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความมั่นคงในปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตก่อนเป็นลำดับแรก ทั้งนี้ เด็กและเยาวชนที่อยู่ในความอุปการะของหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์มีพื้นฐานชีวิต ครอบครัว และสภาพแวดล้อมทางสังคมที่แตกต่างกันอย่างหลากหลาย ส่งผลให้การดูแลในระยะแรกจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูด้านร่างกายและจิตใจ การสร้างความรู้สึกปลอดภัย และการปรับตัวต่อการใช้ชีวิตในสภาพแวดล้อมใหม่ มากกว่าการมุ่งพัฒนาในมิติของการประกอบอาชีพและการสร้างรายได้ในทันที

การเปลี่ยนแปลง พ.ศ. 2561 – 2565

เมื่อการดำเนินงานของหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ได้พัฒนาไปตามระยะเวลา และเด็กและเยาวชนเริ่มมีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และทักษะชีวิตมากยิ่งขึ้น ประกอบกับการตระหนักถึงความจำเป็นในการเตรียมความพร้อมให้เด็กและเยาวชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ภายหลังจากสิ้นสุดการรับบริการ แนวคิดในการส่งเสริมทักษะอาชีพ การมีงานทำ และการสร้างรายได้จึงเริ่มได้รับการให้ความสำคัญมากขึ้น และถูกนำมาพิจารณาบูรณาการเข้าสู่กระบวนการดูแลและพัฒนาเด็กและเยาวชน ในระยะต่อมาอย่างเป็นรูปธรรม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการของแนวคิดด้านสวัสดิการสังคมของหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ ซึ่งไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการให้การช่วยเหลือในระยะสั้นหรือการดูแลขั้นพื้นฐานเท่านั้น หากแต่ขยายขอบเขตไปสู่การเสริมสร้างศักยภาพและความพร้อมของเด็กและเยาวชนในการดำรงชีวิตอย่างอิสระ มีงานทำ และมีรายได้ที่มั่นคง อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและการเป็นสมาชิกที่มีคุณค่าของสังคมในระยะยาว

ทั้งนี้ การดำเนินงานด้านการพัฒนาทักษะอาชีพได้เริ่มต้นจากการจัดทำโครงการเกษตรยั่งยืน ภายใต้การดูแลและสนับสนุนของมูลนิธิ โดยมุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้กระบวนการทำเกษตรอย่างเป็นระบบ การลงมือปฏิบัติจริง การดูแลรักษา ไปจนถึงการนำผลผลิตไปใช้ประโยชน์ ทั้งในด้านการบริโภคภายในและการต่อยอดเชิงรายได้

การจัดสวัสดิการการมีงานทำและการมีรายได้

พ.ศ. 2566 – 2568

ต่อมา หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ได้เริ่มส่งเสริมให้เยาวชนเข้าร่วมการฝึกงานนอกสถานที่ โดยประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการภายนอก อาทิ โรงแรมในพื้นที่เมืองพัทยา เพื่อให้เยาวชนได้ฝึกประสบการณ์การทำงานจริงในตำแหน่งที่เหมาะสมกับวัยและศักยภาพ เช่น ตำแหน่งพนักงานยกสัมภาระและพนักงานบริการอาหารและเครื่องดื่ม ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างทักษะอาชีพ วินัยในการทำงาน ความรับผิดชอบ และการทำงานร่วมกับผู้อื่นในสภาพแวดล้อมการทำงานจริง เมื่อเยาวชนได้รับค่าตอบแทนจากการฝึกงาน รายได้ดังกล่าวจะถูกนำฝากเข้าสู่บัญชีเงินออมในนามของเยาวชนแต่ละราย ภายใต้การดูแลและให้คำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิ กระบวนการดังกล่าวมีส่วนช่วยส่งเสริมทักษะด้านการบริหารจัดการทางการเงิน การออม และการวางแผนการใช้จ่ายอย่างเหมาะสม ควบคู่ไปกับการปลูกฝังความภาคภูมิใจในตนเองจากการมีรายได้ที่เกิดจากความสามารถและความพยายามของตน

การดำเนินงานดังกล่าวถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการพัฒนาเยาวชนแบบบูรณาการ ที่เชื่อมโยงการฝึกทักษะอาชีพ การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจส่วนบุคคล อันเป็นรากฐานสำคัญในการเสริมสร้างความสามารถในการพึ่งพาตนเอง และการดำรงชีวิตอย่างมั่นคงภายหลังจากสิ้นสุดการรับบริการจากหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์

6. **สวัสดิการด้านบริการทางสังคมทั่วไป**

จุดเริ่มต้น พ.ศ. 2551 – 2560

เด็กและเยาวชนในมูลนิธิได้รับการบริการภายใต้กรอบแนวคิดของสวัสดิการด้านการบริการสังคมทั่วไป ซึ่งมุ่งเน้นการดูแลและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของเด็กอย่างรอบด้าน โดยการให้บริการดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อให้เด็กได้รับการดูแลตามสิทธิขั้นพื้นฐาน มีความมั่นคงในการดำรงชีวิต และสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ ในด้านการบริการขั้นพื้นฐาน เด็กและเยาวชนได้รับการดูแลด้านปัจจัยสี่ได้แก่ ที่พักอาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และการรักษาพยาบาล ควบคู่ไปกับการสนับสนุนด้านการศึกษา การส่งเสริมสุขภาพ และการดูแลด้านความปลอดภัย นอกจากนี้ เด็กและเยาวชน ยังได้รับการบริการด้านจิตสังคม อาทิ การดูแลด้านอารมณ์และจิตใจ การให้คำปรึกษา การเสริมสร้างทักษะชีวิต และการจัดกิจกรรมนันทนาการ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและลดความเสี่ยงต่อปัญหาทางสังคม

การเปลี่ยนแปลง พ.ศ. 2561 – 2565

หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ ยังให้ความสำคัญกับการจัดบริการที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางสังคมและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ผ่านการจัดกิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมจิตอาสา และการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและเครือข่ายภายนอก อันเป็นกระบวนการที่ช่วยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบ และจิตสำนึกในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ทั้งนี้ การให้บริการในมิติของสวัสดิการด้านการบริการสังคมทั่วไปจึงถือเป็นฐานสำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีคุณค่า ได้แก่ โครงการส่งเสริมการช่วยเหลือพี่น้องผู้พิการ ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างมูลนิธิคุณพ่อเรย์และมูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ โดยมุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนได้มีโอกาสเรียนรู้การอยู่ร่วมกับบุคคลที่มีความหลากหลายอันนำไปสู่การสร้างความเข้าใจ ความเห็นอกเห็นใจ และความสัมพันธ์ในลักษณะของการเป็นครอบครัวเดียวกัน ซึ่งช่วยเสริมสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม และส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้เป็นบุคคลที่มีจิตสาธารณะและพร้อมอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเคารพและเกื้อกูลกัน

การจัดสวัสดิการด้านการบริการสังคมทั่วไป พ.ศ. 2566 – 2568

หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ได้ดำเนินการขยายขอบเขตการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่เริ่มก่อตั้งในปี พ.ศ. 2551 ซึ่งในระยะแรกมีบ้านพักเด็กจำนวน 4 หลัง รองรับเด็กในความอุปการะจำนวน 30 คน ต่อมา ได้มีการขยายจำนวนบ้านพักเด็กเพิ่มขึ้น ปัจจุบันในปี พ.ศ. 2568 หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์มีบ้านพักเด็กจำนวนทั้งสิ้น 10 หลัง และบ้านเยาวชนจำนวน 2 หลัง รวมมีเด็กและเยาวชนในความอุปการะจำนวนทั้งสิ้น 100 คน สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทและความสำคัญของหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ในการเป็นหน่วยงานด้านสวัสดิการสังคม ที่รองรับเด็กและเยาวชนที่ขาดโอกาสในสังคมไทยอย่างเป็นรูปธรรม

ด้วยเหตุนี้ หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์จึงได้จัดทำโครงการเยี่ยมบ้านและพบปะผู้ปกครองขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปกครองเด็กและเยาวชนกับหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ รวมถึงเพื่อให้เจ้าหน้าที่และนักสังคมสงเคราะห์สามารถรับรู้ถึงสภาพความเป็นอยู่ ปัญหา และบริบททางครอบครัวของเด็กและเยาวชนอย่างใกล้ชิด ซึ่งจะเอื้อต่อการวางแผนแก้ไขปัญหาและการให้ความช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสมและตรงตามความต้องการของเด็กและเยาวชน แต่ละราย การดำเนินโครงการเยี่ยมบ้านดังกล่าวถือเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาระบบสวัสดิการด้านการบริการสังคมทั่วไป ที่มุ่งเน้นการดูแลเด็กและเยาวชน แบบองค์รวม โดยบูรณาการความร่วมมือระหว่างครอบครัว หน่วยงาน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างให้เด็กและเยาวชน สามารถเติบโตอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย และสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

7. สวัสดิการด้านกระบวนการยุติธรรม

จุดเริ่มต้น พ.ศ. 2551 – 2560

หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ เริ่มให้บริการแก่กลุ่มเด็กและเยาวชนที่อยู่ในสภาวะต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ ได้แก่ เด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน และเด็กจากครอบครัวยากจน โดยยึดหลักความยุติธรรมทางสังคมเป็นสำคัญ กล่าวคือ การให้โอกาสและการจัดสวัสดิการอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรมแก่เด็กและเยาวชนทุกคน การดำเนินงานดังกล่าวมุ่งเน้นการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กและเยาวชน ให้สามารถเข้าถึงการดูแลด้านปัจจัยพื้นฐาน การศึกษา การพัฒนาทักษะชีวิต และการส่งเสริมคุณภาพชีวิตอย่างทั่วถึง ทั้งนี้ หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ให้ความสำคัญกับการจัดบริการบนพื้นฐานของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยไม่เลือกปฏิบัติ และส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเองอย่างเสมอภาค อันเป็นการวางรากฐานที่สำคัญในการสร้างสังคมที่มีความเป็นธรรมและยั่งยืนในระยะยาว

การเปลี่ยนแปลง พ.ศ. 2561 – 2565

ในระยะเริ่มแรกของการดำเนินงาน การรับเด็กและเยาวชนเข้าสู่การดูแลของหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์เป็นลักษณะการรับตรง กล่าวคือ เป็นกรณีที่มีเครือข่ายหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร้องขอความช่วยเหลือเข้ามาโดยตรง ต่อมาเมื่อระบบการดำเนินงานได้พัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น มูลนิธิได้จัดส่งทีมนักสังคมสงเคราะห์ลงพื้นที่เพื่อดำเนินการประเมินและคัดกรองเด็กและเยาวชนเป็นรายกรณี โดยพิจารณาจากสภาพปัญหา ความจำเป็น และบริบทชีวิตของเด็กและเยาวชน และครอบครัวอย่างรอบด้าน ก่อนนำเด็กและเยาวชน เข้าสู่ระบบการดูแลอย่างเป็นทางการ กระบวนการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การช่วยเหลือเด็กและเยาวชน เป็นไปตามหลักกระบวนการยุติธรรมและการพิทักษ์สิทธิเด็ก นอกจากนี้ หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ยังได้ดำเนินโครงการช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ที่ถูกทอดทิ้งและเด็กที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนหรือสัญชาติ โดยมุ่งส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน กลุ่มดังกล่าวได้รับการพิสูจน์และรับรองสัญชาติอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อให้สามารถเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการขั้นพื้นฐานของรัฐได้อย่างเท่าเทียม ทั้งนี้ โครงการดังกล่าวได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากเมืองพัทยา ซึ่งสะท้อนถึงความร่วมมือระหว่างองค์กรภาคเอกชนและหน่วยงานภาครัฐในการคุ้มครองสิทธิและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชน กลุ่มเปราะบาง

การจัดสวัสดิการด้านกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. 2566 – 2568

หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ได้จัดตั้งทีมสหวิชาชีพและทีมที่ปรึกษาเพื่อเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนกระบวนการยุติธรรมและการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน โดยทีมดังกล่าวประกอบด้วยบุคลากรจากหลากหลายสาขาวิชาชีพ อาทิ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา ในการช่วยเหลือเมื่อเกิดกรณีที่เด็กและเยาวชนต้องการคำปรึกษา บุคลากรทางการแพทย์ หรือการส่งต่อเด็กและเยาวชน รับการรักษาณ สถานพยาบาล และผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย เมื่อเกิดคดีที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน การดำเนินงานของทีมสหวิชาชีพมุ่งเน้นการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ถูกกระทำความรุนแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจ ตั้งแต่กระบวนการประเมินสภาพปัญหา การฟื้นฟูด้านร่างกายและจิตใจ การให้คำปรึกษา ไปจนถึงการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการคุ้มครองตามสิทธิและกฎหมายอย่างเหมาะสม

นอกจากนี้ หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ยังได้เสริมสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะหน่วยงานด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในเขตพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งมีบทบาทในการส่งต่อเด็กและเยาวชนที่อยู่ในภาวะเสี่ยงหรือประสบปัญหาความรุนแรง เข้ารับการปกป้อง คุ้มครอง และช่วยเหลือภายใต้ระบบการดูแลของหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ ความร่วมมือดังกล่าวช่วยให้การดำเนินงานด้านการคุ้มครองเด็กเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อเนื่อง และสอดคล้องกับนโยบายด้านสวัสดิการสังคมและกระบวนการยุติธรรมของรัฐ

อภิปรายผลการวิจัย

ข้อค้นพบในการวิจัยมีดังนี้

1) ประเด็นสวัสดิการด้านการศึกษาที่เด็กในมูลนิธิคุณพ่อเรย์ศึกษาไม่ค่อยต่อในระดับอุดมศึกษาหรือมีความกลัวในการใช้ชีวิตภายนอกหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ ซึ่งเมื่อกล่าวเข้าสู่การเอนทรานซ์การศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาจะมีจำนวนเด็กที่ออกไปใช้ชีวิตมากกว่าศึกษาต่อสอดคล้องกับงานวิจัยของ Olsen, G., & Rekkbø, I. M. (2025)[2] ศึกษาวิเคราะห์เส้นทางการศึกษาและการติดตามของเยาวชนที่อยู่ใน สถาบันสวัสดิการเด็ก ในนอร์เวย์ พบว่าเยาวชนเหล่านี้มีโอกาสสำเร็จการศึกษาน้อยกว่าเยาวชนทั่วไป และการติดตามสนับสนุนการศึกษาไม่เพียงพอ งานวิจัยชี้ว่าระบบสวัสดิการควรจัดบริการติดตามที่ต่อเนื่อง สนับสนุนการเข้าถึงการศึกษา และสร้างแผนพัฒนาเพื่อเพิ่มความสำเร็จทางการศึกษาของเยาวชนในสถาบัน ซึ่งในกรณีนี้อาจเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดสวัสดิการที่ยั่งยืนตามข้อค้นพบในประเด็นนี้ต่อไป และช่วยทำให้เด็กเติบโตขึ้นซึ่งอยู่ในระบบการศึกษาและการดูแลของมูลนิธิต่อไป และพร้อมที่จะมีงานทำและใช้ชีวิตในสังคมซึ่งในผลการวิจัยมีการพัฒนาสวัสดิการด้านการศึกาเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของเด็กมากขึ้น

2) ประเด็นการพัฒนาด้านการดูแลเด็กเชิงลึกและต้องมีทีมสหวิชาชีพและผู้ดูแลอย่างใกล้ชิดสำหรับเด็กที่มีปัญหาซ้ำซ้อนซึ่งเห็นชัดในแนวทางการจัดสวัสดิการทั้ง 7 ด้านที่มีความครอบคลุมในประเด็นเชิงลึกมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ นายกฤษฎา สุขพัฒน์และนุชนาฎ ยูฮันเงาะ (2023)[3] ศึกษาการพัฒนากระบวนการจัดการรายกรณีเพื่อปรับพฤติกรรมเด็กในมูลนิธิสงเคราะห์เด็ก พัทยา โดยมีวัตถุประสงค์มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการรายกรณีเพื่อปรับพฤติกรรมเด็กในมูลนิธิสงเคราะห์เด็กพัทยา ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนากระบวนการจัดการรายกรณีเพื่อปรับพฤติกรรมเด็กของมูลนิธิสงเคราะห์เด็ก พัทยา ประกอบด้วย 1) การถอดบทเรียนปัญหาความต้องการและความท้าทายในการทำงานกับเด็กในแต่ละช่วงวัย 2) การวิเคราะห์และวางแผนการพัฒนาโดยใช้กระบวนการจัดการรายกรณีเพื่อปรับพฤติกรรมเด็กของมูลนิธิฯ 3) การคัดเลือกผู้จัดการรายกรณี 3) การดำเนินการโดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการรายกรณี 4) นำองค์ความรู้การจัดการรายกรณีลงสู่การปฏิบัติ 5) การสะท้อนผลการปฏิบัติงานของผู้จัดการรายกรณีในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของเด็ก ผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการ การนำ แนวคิดการจัดการรายกรณีมาประยุกต์ใช้เพื่อปรับพฤติกรรมเด็กในมูลนิธิฯ ยังไม่บรรลุผล เนื่องจาก 1) ด้านการจัดอบรม

---

[2] Olsen, G, & Rekkbø, I M, *Follow-up of the educational pathway of youths living in child welfare institutions in Norway* (2025) The British Journal of Social Work <https://doi.org/10.1093/bjsw/bcaf258>.

[3] Sukkaphat, K., & Yuhanngoh, N, "*Development of case management process for behavioral modification of children at Children's Home Foundation Pattaya*" (2023) 14:1 *Huachiew Chalermprakiet Law Journal* 96, 96–114.

การจัดการรายกรณีพบว่า การอบรมในระยะเวลา 2 วันไม่เพียงพอต่อการทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าการจัดการรายกรณีเพื่อปรับพฤติกรรมเด็กเหล่านี้ได้อย่างลึกซึ้ง 2) ด้านบุคลากร การคัดเลือกคุณครูเป็นผู้จัดการรายกรณีเป็นการเพิ่มภาระงาน เนื่องจากเด็กมีความซับซ้อนของปัญหาและความต้องการ มีความจำเป็นต้องใช้มืออาชีพ 3) ด้านระบบการให้บริการ ผู้จัดการรายกรณียังไม่สามารถนำแผนพัฒนารายบุคคล (IDP) มาดำเนินการเพื่อวางแผนช่วยเหลือเด็กในระยะยาวร่วมกับทีมสหวิชาชีพทั้งภายใน และภายนอกได้อย่างเป็นระบบ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย มูลนิธิฯ ควรมีนโยบายรับตำแหน่งผู้ปฏิบัติงานมืออาชีพเพื่อทำหน้าที่ในการพัฒนาศักยภาพและช่วยเหลือเด็กที่มีความพร่องทางพฤติกรรม และอารมณ์ หรือส่งเสริมให้บุคลากรรับการอบรมหลักสูตรผู้จัดการรายกรณีด้านเด็กโดยเฉพาะ ส่วนข้อเสนอแนะ เชิงปฏิบัติการ คุณครูควรใช้แผนรายบุคคลกับเด็กทุกคนในมูลนิธิฯ แต่หากพบกรณีเด็กที่มีความยุ่งยากซับซ้อน สามารถส่งต่อไปยังผู้จัดการรายกรณีมืออาชีพขององค์กรได้ และทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องผู้จัดการรายกรณีมืออาชีพสามารถทำงานเชิงลึกร่วมกับทีมสหวิชาชีพภายนอก เพื่อคุ้มครองพิทักษ์สิทธิ์ให้แก่เด็กได้รับบริการที่ตรงกับปัญหาและความต้องการเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้อย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการเด็กและเยาวชนของหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ที่มีการดูแลเด็กเชิงลึกร่วมกับทีมสหวิชาชีพภายนอกและภายใน เป็นต้น

3) ประเด็นด้านงบประมาณในการจัดสวัสดิการของหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ที่ไม่เพียงพอหรืออาจต้องมีการประสานกับเครือข่ายภาครัฐและเอกชนและทำให้เกิดการมีส่วนร่วมมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Limkriengkrai, J., & Torut, B. (2022)[4] ศึกษาปัญหาโครงสร้างงบประมาณในมาตรการสวัสดิการเด็กและเยาวชนภายใต้การกระจายอำนาจในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ในด้านรายได้ทางการคลังและการตัดสินใจด้านงบประมาณ รวมทั้งวิเคราะห์ข้อดีและข้อจำกัดของการกระจายอำนาจทางการคลังในการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับเด็กและเยาวชน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารราชการส่วนกลางยังคงมีบทบาทสำคัญในการกำหนดและผลักดันนโยบาย ความเป็นอิสระจากการบริหารราชการส่วนกลางยังคงเป็นเพียงแนวคิดเชิงอุดมคติ เนื่องจากการดำเนินแผนงานและกิจกรรมด้านงบประมาณยังจำเป็นต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานบริหารราชการส่วนภูมิภาคที่ทำหน้าที่แทนส่วนกลาง อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมในระดับที่มีการกระจายอำนาจยังมีความเป็นไปได้มากขึ้น เนื่องจากความก้าวหน้าของการกระจายอำนาจได้ส่งผลให้ขีดความสามารถทางการคลังในการจัดสวัสดิการสำหรับเด็กและเยาวชนในระดับท้องถิ่นเพิ่มสูงขึ้น ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญต่อความยั่งยืน

---

[4] Limkriengkrai, J., & Torut, B, *An Exploratory Study of Fiscal Decentralization for Children and Youth Welfare* (1 May 2026) Article <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/MFUconnexion/article/view/258720>.

ทางการคลังในการจัดสวัสดิการเด็กและเยาวชนในระดับท้องถิ่น ได้แก่ ภาวะผู้นำ การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การสนับสนุนด้านเทคนิค การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ สอดคล้องกับ Cavalca, P. G., Ejrnæs, M., & Gørtz, M. (2022)[5] เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณตรวจสอบว่าการบังคับให้ท้องถิ่นรักษา ข้อจำกัดด้านงบประมาณ ส่งผลต่อการตัดสินใจด้านบริการคุ้มครองเด็กอย่างไร โดยใช้ข้อมูลทะเบียนของเทศบาลในเดนมาร์กหลายปี ผลการวิเคราะห์ menunjukkan ว่าเมื่อเทศบาลเผชิญกับข้อจำกัดงบประมาณที่เข้มงวด พวกเขามักลดจำนวนเด็กที่เข้ารับการดูแลภายนอกครอบครัว และเลือกใช้รูปแบบบริการที่ มีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า ซึ่งอาจส่งผลต่อคุณภาพสวัสดิการและความปลอดภัยของเด็ก ซึ่งปัญหาหลัก คือการบังคับให้ยึดงบประมาณมากเกินไปทำให้บริการคุ้มครองเด็กลดลง เทศบาลเลือกบริการที่ถูกกว่า แม้จะไม่เหมาะสมกับความต้องการของเด็ก และงบประมาณไม่เพียงพอสำหรับการบริการที่มีคุณภาพ แนวทางพัฒนา ต้องปรับระบบจัดสรรงบประมาณให้ยืดหยุ่นเมื่อเกี่ยวกับบริการจำเป็น เช่น การคุ้มครองเด็ก และพัฒนากลไกการติดตามคุณภาพบริการเมื่อมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ดังนั้นในการดำเนินการด้านการจัดสวัดิการสังคมสิ่งที่ต้องคำนึงถึงคุณภาพของการบริการหรือการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับเด็กและเยาวชน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

1. มูลนิธิคุณพ่อเรย์ควรมีการประชุม วางแผน รูปแบบการระดมทุนในการจัดหางบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน โดยมีการถอดบทเรียนการดำเนินการก่อนและหลังสถานการณ์วิกฤต (ภาวะการเงินมีปัญหา) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนา การบริหารงาน และรูปแบบในการจัดหางบประมาณมาสนับสนุนต่อไป

2. มูลนิธิคุณพ่อเรย์ และหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ รวบรวมเครือข่ายในการดำเนินงานด้านการดูแลเด็กเพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพเด็ก และการดูแลเด็กที่มีปัญหาซับซ้อน

3. มูลนิธิคุณพ่อเรย์ และหมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ควรมีการประชาสัมพันธ์เชิงรุกในรูปแบบที่หลากหลายและควรตั้งทีมประชาสัมพันธ์ การโฆษณา การจัดทำรายการเพื่อเป็นสื่อหลักในการประชาสัมพันธ์

---

[5] Cavalca, P. G., Ejrnæs, M., & Gørtz, M, *Trading off fiscal budget adherence and child protection* (1 May 2026) journal <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0261664>.

ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติการ

1. หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ควรมีระบบติดตามการดูแลเด็กเมื่อเด็กออกไปใช้ชีวิตในสังคมอย่างใกล้ชิด ระยะ 1 เดือน 3 เดือน 6 เดือนและ 1 ปี

2. หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์มีทีมสหวิชาชีพในส่วนกลางเพื่อให้ข้อเสนอแนะและให้การช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาซับซ้อนหรือมีความเสี่ยงในชีวิต

3. หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์ควรมีแผนงานกิจกรรมโครงการที่มีการพัฒนาทักษะชีวิต ทักษะสังคมและทักษะดิจิทัลเพื่อให้เด็กสามารถดูแลตนเองได้และเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม รวมถึงแผนงานโครงการกิจกรรมที่เน้นพัฒนาศักยภาพเด็กและให้เด็กรวมรับผิดชอบ ตัดสินใจในการดำเนินชีวิตของตนเองผ่านแผนพัฒนาศักยภาพของเด็กรายบุคคล (IDP)

4. หมู่บ้านเด็กคุณพ่อเรย์มีการรายงานผลการดำเนินการที่เป็นผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเด็กเป็นรายปี เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กอย่างชัดเจน

บรรณานุกรม

ณัชชา บูรณสิงห์, *เด็กถูกทอดทิ้ง : ปัญหาที่สังคมต้องเยียวยา* (15 พฤษภาคม 2567) เว็บไซต์รัฐสภา <https://cdc.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=28661&filename=house2558>.

Olsen, G, & Rekkbø, I M, *Follow-up of the educational pathway of youths living in child welfare institutions in Norway* (2025) The British Journal of Social Work <https://doi.org/10.1093/bjsw/bcaf258>.

Sukkaphat, K., & Yuhanngoh, N, "Development of case management process for behavioral modification of children at Children's Home Foundation Pattaya" (2023) 14:1 *Huachiew Chalermprakiet Law Journal.*

Limkriengkrai, J., & Torut, B, *An Exploratory Study of Fiscal Decentralization for Children and Youth Welfare* (1 May 2026) Article <https://so05.tcithaijo.org/index.php/MFUconnexion/article/view/258720>.

Cavalca, P. G., Ejrnæs, M., & Gørtz, M, *Trading off fiscal budget adherence and child protection* (1 May 2026) journal <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0261664>.

